

OMATOIMINEN VARAUTUMINEN TALOYHTIÖSSÄ

Pelastussuunnitelman ja siihen liittyvän omatoimisen varautumisen tarkoituksena on kehittää asukkaiden turvallisuutta asuinyhteisön omin voimin.

Rakennuksen omistaja, haltija ja muu yhteisö on omassa kiinteistössään velvollinen ehkäisemään vaaratilanteiden syntymistä, varautumaan henkilöiden, omaisuuden ja ympäristön suojaamiseen vaaratilanteissa ja varautumaan sellaisiin pelastustoimenpiteisiin, joihin he omatoimisesti kykenevät.

Taloyhtiön, yrityksen tai muun yhteisön tulee kartoittaa päivittäiseen toimintaan, erityistilanteisiin ja poikkeusoloihin liittyvät turvallisuusriskit. Riskikartoituksessa havaittuja riskejä pyritään pienentämään ja niiden ennaltaehkäisemiseksi luodaan ohjeet. Alkusammutus-, pelastus- ja ensiaputoimintaa sekä henkilökohtaista suojaamista varten hankitaan tarvittava turvallisuusmateriaali. Turvallisuuslaitteille on oltava käyttö- ja huolto-ohjeet.

Pelastussuunnitelma

Pelastussuunnitelma on kirjallinen yhteenveto taloyhtiön turvallisuusjärjestelyistä. Se sisältää toimintaohjeita onnettomuuksien, vaaratilanteiden ja poikkeusolojen varalle. **Kiinteistössä työskentelevä henkilöstö ja asukkaat on perehdytettävä suunnitelmaan.** Pelastussuunnitelma on laadittava kaikkiin vähintään kolme asuinhuoneistoa käsittäviin taloyhtiöihin.

Pelastuslain mukaisesti kiinteistöjen pelastussuunnittelussa, onnettomuuksien ehkäisyssä ja vahinkojen rajoittamisessa huomioidaan erityisesti:

- 9 § Rakennuksen palo- ja poistumisturvallisuus; mm. tulipalon syttymisen vähentäminen, poistuminen, pelastustoiminta
- 10 § Rakennuksen uloskäytävät; mm. siisteys, valaistus, lukitus
- 11 § Kiinteistöjen pelastustiet mm. esteettömyys, opastus, merkintä ja valvonta

- 12 § Laitteiden kunnossapito; mm. toimintakunto, huolto ja tarkastus
- 13 § Nuohous ja ilmanvaihtolaitteiden huolto
- 14 § Omatoiminen varautuminen; mm. vaaratilanteiden ehkäisy, pelastustoimenpiteisiin varautuminen
- 17 § Palovaroittimet; mm. hankinta, toimintakunto ja oikea sijoittaminen

Valtioneuvoston asetus pelastustoimesta kuvaa tarkemmin pelastussuunnitelman sisältövaatimukset.

Turvallisuushenkilöstö ja sen koulutus

Omatoimisen varautumisen toteuttamiseksi rakennuksiin suositellaan nimettäväksi turvallisuushenkilöstö. Taloyhtiössä tulisi olla nimettynä turvallisuuspäällikkö ja hänelle varahenkilö. Mikäli taloyhtiössä on väestönsuoja, olisi suojalla hyvä olla koulutettu väestönsuojan hoitaja ja hänelle varahenkilö.

Turvallisuushenkilöiden koulutuksia järjestävät alueelliset pelastuslaitokset sekä alueelliset pelastusliitot. Päijät-Hämeen pelastuslaitos järjestää vuosittain useita asuinkiinteistön turvallisuuspäällikön sekä väestönsuojan hoitajan kursseja alueellaan.

Turvallisuuspäällikön kurssi antaa perustiedot ja valmiudet kiinteistön turvallisuuspäällikön tehtävään. Turvallisuuspäällikkö johtaa ja kehittää asuintalon omatoimista varautumista sekä talon turvallisuus-toimintaa.

Väestönsuojan hoitajan kurssi antaa perustiedot ja valmiudet talon tai kiinteistön väestönsuojan hoitajan tehtävään. Väestönsuojan hoitaja huolehtii väestönsuojan toimintakunnosta. Hän myös johtaa väestönsuojan käyttöönottoa. Väestönsuojan hoitaja tekee suojalle vuositarkastuksen.

Vastuu

Turvallisuudesta ja siihen kuuluvista toimenpiteistä vastaa ja niitä johtaa talon omistaja ja haltija. He ovat velvollisia siihen asemansa perusteella. Käytännössä vastuu on taloyhtiön asunto-osakeyhtiön hallituksella ja viime kädessä yhtiökokouksella, joka hyväksyy talousarvion.

Jokaisella asukkaalla tai taloyhtiössä toimivalla yrityksellä on huolellisuusvaatimus tulipalon ja onnettomuuden ehkäisemiseksi sekä toimintavelvollisuus vaara-, tulipalo- ja onnettomuustilanteissa.

Onnettomuudet ja tulipalot pystytään ehkäisemään ennakolta

Suomessa kuolee vuosittain 3 000 ihmistä tapaturmiin. Näistä tapaturmista lähes 80 % on koti- ja vapaa-ajan tapaturmia. Yleisin syy kuolettavaan tapaturmaan on putoaminen tai kaatuminen. Tulipaloissa menehtyy vuosittain noin 100 henkilöä.

Kannustakaa asukkaita huolehtimaan palovaroittimien kunnosta. Toimiva palovaroitin on myös naapurin etu. Voisiko taloyhtiö auttaa pariston vaihdossa henkilöitä, jotka eivät siihen omin voimin kykene?

Palovaroitinjärjestelmä porrashuoneessa nopeuttaa tulipalon havaitsemista ja parantaa asukkaiden toimintamahdollisuuksia.

Sammutuspeite tai käsisammutin on suositeltavaa olla joka kodissa.

Onnettomuuksien ja vahinkojen yleisimmät aiheuttajat kotona ovat:

- putoaminen ja kaatuminen (kompastuminen mattoon tai muuhun esteeseen, keittiötikkailta putoaminen)
- huolimaton tulen käsittely (tupakointi, kynttilät)
- huolimattomat ruoanlaittajat (paistinpannu tai kattila unohtunut liedelle)
- sähkölaitteiden väärä käyttö tai huollon laiminlyönti (vaatteiden kuivatus sähkökiukaan lähellä, pölyn kerääntyminen laitteisiin, laitteiden valvomatta jättäminen)
- tuhopoltot (jäteastiat ja jätekatokset, kellarit, ullakot)

Tarkastakaa kiinteistössänne vuosittain:

- pelastussuunnitelma
- osoitemerkinnät
- pelastustien toimivuus
- palokunnantaulu
- tuhopolttoon liittyvät riskit
- tavaroiden varastoiminen ja säilytys
- palo-ovien toimivuus ja tiiveys
- alkusammutuskalusto
- yleisten tilojen palovaroittimet kuukausittain
- väestönsuojan laitteet ja varusteet
- savunpoiston toimivuus

Lisätiedot:

- Kuntien pelastusviranomaiset, www.phpela.fi

3.1.2018

Perusteet: Pelastuslaki 379/2011, Pelastusasetus 407/2011